

הפקולטה לאמנויות ע"ש יולנדה ודוד כ"ץ
החוג לתולדות האמנות

סיפורים גותיים: זהות, רגש ופנטזיה בגרמניה של ימי-הביניים

Gothic Tale: Identity, Emoting, and Fantasy in Medieval Germany

סמסטר א' תשפ"ה
2 ש"ס

מסגרת הקורס: שיעור בחירה BA

שם המרצה: אסף פינקוס

טלפון: 077-2005128 דואר אלקטרוני: pinkusas@post.tau.ac.il

שעות קבלה: לפי תיאום מראש

תיאור הקורס

רגשיות חסרת מעצורים, אקספרסיביות, אותנטיות, ברוטאליות וריאליזם בלתי מתפשר, הן מהקלישאות הנפוצות לתיאור האמנות הגותית במרחב דובר הגרמנית במאות ה-13-15. אולם האם מושגים אלו משקפים את התרבות בתוכה נוצרה האמנות? בקורס זה נבחן כיצד זהות אישית וחברתית מצאה ביטוי בפיסול ובציור הגותי כפנטזיה של נראות ורגש מתוך שתי נקודות מבט: האחת – זו של ימי-הביניים, בה הוגדרה הפנטזיה האמנותית כמושתתת על הטעיה שעודדה ספקולציות ללא גבולות; והשנייה – זו של הרומנטיקה והלאומיות הגרמנית המודרנית שהפכו את הדמויות המצוירות והמפוסלות לגיבורי תרבות לאומיים.

Charged emotionalism, authentic expressionism, and uncompromising realism are among the common clichés describing German Gothic sculpture. Do these expressions, however, reflect the cultural milieu in which the sculptures were created? This course will examine how individual identity was formulated in Gothic sculpture as a simulacrum of appearance and emotion. It will discuss the images from two perspectives: medieval representation theory, which defined the simulacrum as an empty sign, a sculpted image based on nature but founded on deception; and post-modern theory, in which the simulacrum substitutes the real. From these approaches, we will explore the medieval sign theory and the sculpted identity in German Gothic.

דרישות הקורס:

צפייה בשיעורים וביצוע מטלות מקוונות, כפי שיידרשו על ידי מתרגלת הקורס.

קריאת חובה: תצוין במהלך הקורס, מתוך המאמרים והספרים שלמטה, או כאלו שיועלו לאתר הקורס.

מטלות חובה: במהלך הקורס יועלו 2 מטלות חובה שיש להגישן.

מרכיבי הציון הסופי: 10% מטלות חובה, 90% בחינת רב-ברירה (אמריקאית).

1. "שירת הניבלונגן באבן": האומה הגרמנית ממציאה את המיתוס הגותי

Hans Belting, *The Germans and Their Art: A Troublesome Relationship*, trans. Scott Kleage (New Haven: Yale University Press, 1998), 1–48.

Norbert Nussbaum, *German Gothic Church Architecture* (New Haven: Yale University Press, 2000), 9–14.

2. אבירים מפתים ועלמות בוכיות: מסע חצרוני לאורך הריין

Elina Gertsman, "The Facial Gesture: (Mis)reading Emotion in Gothic Art," *Journal of Medieval Religious Cultures* 36, no. 1 (2010): 28–46.

Jacqueline Jung, "Dynamic Bodies and the Beholder's Share: The Wise and Foolish Virgins of Magdeburg Cathedral," in *Bild und Körper im Mittelalter*, ed. Kristin Marek et al. (Munich: Wilhelm Fink, 2006), 135–60.

3. עולם הרגש: פסלי המייסדים בקתדרלה של נאומבורג

טלי שפר, "הבט אחורה בזעם: הפוליטיקה של הרגשות בימי הביניים," *זמנים. רבעון להיסטוריה* 87 (2004), עמ' 22–33.

Assaf Pinkus, *Sculpting Simulacra in Medieval Germany, 1250-1380* (Burlington: Ashgate, 2014), 29–70.

Jacqueline E. Jung, "Peasant Meal or Lord's Feast? The Social Iconography of the Naumburg Last Supper," *Gesta* 42, no. 1 (2003): 39–61.

Willibald Sauerländer, "Die Naumburger Stiftfiguren: Rückblick und Fragen," in: *Die Zeit der Staufer* (Stuttgart: Württembergisches Landesmuseum, 1977), 5: 169–245.

Michael Viktor Schwarz, "Retelling the Passion at Naumburg: The West-Screen and its Audience," *artibus et historiae* 51 (2005): 59–72.

4. ההיסטוריה על-פי דיסני: מסקסוניה להוליווד

אורי זילברשייד, המסתורין של שלגיה וסינדרלה. מסע פרוידיאני אל נבכיהן של אגדות החלום (תל אביב: צ'ריקובר, 1998).

יעל רנן, התפוח המורעל: הגיבורה באגדות האירופאיות (תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 2007).

Bruno Girveau, *Once Upon a Time—Walt Disney: The Sources of Inspiration for the Disney* (Munich: Prestel, 2006).

Robin Allan, *Walt Disney and Europe: European Influences on the Animated Feature Films of Walt Disney* (Bloomington: John Libbey Publishing, 1999).

5. מקסמי שווא: "הניבלונגן", סרטו של פריץ לאנג

David J. Levin, *Richard Wagner, Fritz Land and the Nibelungen. The Dramaturgy of Disavowal* (Princeton NJ: Princeton University Press, 1998), 96–140.

Siegfried Kracauer, *From Caligari to Hitler: A Psychological History of the German Film* (Princeton NJ: Princeton University Press, 2004; 1958).

6. אפוקליפסה עכשיו: יום הדין האחרון בשערי הקתדרלה

Bernd Nicolai, "Orders in Stone: Social Reality and Artistic Approach. The Case of the Strasbourg South Portal," *Gesta* 41, no. 2 (2002): 111–28.

Assaf Pinkus, "Imaginative Responses to Gothic Sculpture: the Bamberg Rider," *Viator* 45, no. 1 (2014): 331–60.

Nina Rowe, "Synagoga Tumbles, a Rider Triumphs: Clerical Viewers and the Fürstenportal of Bamberg Cathedral," in *Gesta* 45, no.1 (2006): 15-42.

7. הפרלרים: משפחת הבנאים שעיצבה את אירופה

Die Parler und der Schöne Stil 1350-1400. Europäische Kunst unter den Luxemburgern, exh. cat., ed. Anton Legner, Schnütgen-Museum (Cologne: Museen der Stadt Köln, 1978), 5 vols.

Norbert Nussbaum, *German Gothic Church Architecture* (New Haven: Yale, 2000), 111–36.

Assaf Pinkus, *Patrons and Narrative of the Parler School. The Marian Tympana 1350-1400* (Berlin: Deutscher Kunstverlag, 2008).

8. בין שתי ערים: עלייתן של פראג ווינה, הבירות של המאה ה-14

Albert Kutal, *Gothic Art in Bohemia and Moravia* (London: Hamlyn, 1971), 49–106.

Klára Benesövska and Ivo Hlobil, *Peter Parler & St Vitus's Cathedral 1356-1399* (Prague: Prague Castle Administration, 1999), 7–22.

Iva Rosario, *Art and Propaganda: Charles IV of Bohemia 1346-1378* (Suffolk: Boydell Press, 2000), 1–19, 27–40.

9. מגדלים פורחים באוויר: מה בין הקתדרלות של אירופה ומנהטן?

אסף פינקוס, מגדלים פורחים באוויר" בבל, בעריכת שרית שפירא (תל אביב: הגלריה האוניברסיטאית, 2014), 137-152.

Robert Bork, "Into Thin Air: France, Germany, and the Invention of the Openwork Spire," *Art Bulletin* 85, no. 1 (2003), 25–53.

10. תוקפנות חזותית, או: מדוע אנו צרכני אלימות?

אסף פינקוס, "תוקפנות חזותית: אלימות וקדושה באמנות גרמניה של המאה הארבע-עשרה, זמנים. רבעון להיסטוריה 118 (2011): 32–41.

Caroline Walker Bynum, "Violent Imagery in Late Medieval Piety," *Bulletin of the German Historical Institute* 30 (2002): 3–36.

Marla Carlson. "Spectator Responses to an Image of Violence: Seeing Apollonia," *Fifteenth Century Studies* 27 (2002): 7–20.

Martha Easton, "Saint Agatha and the Sanctification of Sexual Violence," *Studies in Iconography* 16 (1994): 83–118.

11. העין והרחם: הצצה בגופה של הקדושה, מהמאה ה-14 ועד לבובות אנטומיות במאה ה-19

Elina Gertsman, "Performing Birth, Enacting Death: Unstable Bodies in Late Medieval Devotion," in *Visualizing Medieval Performance*, ed. Elina Gertsman (Aldershot: Ashgate, 2008), 83–104.

June L. Mecham, "A Northern Jerusalem: Transforming the Spatial Geography of the Convent of Wienhausen," in *Defining the Holy: Sacred Space in Medieval and Early Modern Europe*, ed. Andrew Spicer and Sarah Hamilton (Burlington: Ashgate, 2005), 139–60.

June L. Mecham, *Sacred Communities, Shared Devotion: Gender, Material Culture, and Monasticism in late Medieval Germany* (Turnhout: Brepols, 2014).

Melissa R Katz, "Behind Closed Doors: Distributed Bodies, Hidden Interiors, and Corporeal Erasure in Vierge ouvrante Sculpture," *Res* 55/56 (2009): 194–221.

12. הענק מברמן: פסלי הקולוסוס רולנד ורובוטים אחרים

Assaf Pinkus, "The Giant of Bremen: Roland and the "Colossus Imagination," *Speculum* 93, no. 2 (2018): 387–419.

Assaf Pinkus, and Noeit Williger Aviam, "Chaos and Order in the Cities: Roland and his Companions," in *Giants in the Medieval City* (Turnhout: Brepols, 2024) 175–193.

Christopher Wood, *Forgery, Replica, Fiction: Temporalities of German Renaissance Art* (Chicago: University of Chicago Press, 2008), 164–93.

ספרות כללית:

Assaf Pinkus, *Visual Aggression: Images of Martyrdom in Late Medieval Germany* (Penn State University Press, 2020).

Jacqueline E. Jung, *Eloquent Bodies: Movement, Expression, and the Human Figure in Gothic Sculpture* (Yale University Press, 2020).

Jean-Marie Guillouët, *Flamboyant Architecture and Medieval Technicality: The Rise of Artistic Consciousness at the End of Middle Ages (c. 1400 – c. 1530)* (Turnhout: Brepols, 2019).

Haven, CT: Yale University Press, 2020).

Kirk Ambrose, "Spectacles and Prosthetic Visions in Fourteenth- and Fifteenth-Century Art," *The Lives and Afterlives of Medieval Iconography*, eds. Pamela A. Patton and Henry D. Schilb (Penn State University Press, 2021).

Michael Camille, *Gothic Art, Glorious Visions* (New York: Abrams, 1996).

Nina Rowe, *The Illuminated World Chronicle: Tales from the Late Medieval City* (New
Stephen Murray, *Plotting Gothic* (Chicago: University Press, 2014).

Paul Binski, *Gothic Sculpture* (New Haven: Yale University Press, 2019).

Paul Williamson, *The Gothic Sculpture 1140-1300* (Yale: Yale University Press, 1995).